

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет/інститут філології

Кафедра журналістики

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕДІАКРИТИКА

Освітня програма Журналістика

Спеціалізація (за наявності) _____

Спеціальність 061 Журналістика

Галузь знань 06 Журналістика

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від 31.08.2022р.

м. Івано-Франківськ – 2022р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Медіакритика
Освітня програма	Журналістика
Спеціалізація (за наявності)	-
Спеціальність	061 Журналістика
Галузь знань	06 Журналістика
Освітній рівень	Бакалавр
Статус дисципліни	Основна
Курс / семестр	3/1
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції – 12 год. Семінарські заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro/

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу

Мета. Забезпечити фундаментальну підготовку фахівців у галузі журналістики, які володіють глибокими знаннями у сфері сучасних медіакомунікацій, теорії та практики класичних і нових медіа, оволодіти системою тих правил і принципів медіакритичної діяльності, яка становить досить широку панораму журналістського самовдосконалення, сформувати поняття про медіакритичні аспекти інформаційної діяльності.

Цілі. Оволодіти поняттями і категоріями з фаху, орієнтуватися в системі організації медійної діяльності в Україні й за кордоном, розуміти й втілювати принципи організації медіа діяльності, забезпечити розуміння специфіки принципів медіакритичної діяльності, особливостей медіакритичних аспектів у журналістиці, сформувати широкий критичний світогляд.

Компетентності

ЗК02. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК03. Здатність бути критичним і самокритичним;

ЗК09. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

ЗК10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;

СК 01. Здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності;

СК 07. Здатність застосовувати міжнародні журналістські стандарти, принципи журналістської етики, національні етичні норми, етикетні правила на різних етапах професійної діяльності.

Програмні результати навчання

ПР 03. Оцінювати свій чи чужий інформаційний продукт, інформаційну акцію, що організована й проведена самостійно або разом з колегами.

ПР 09. Оцінювати діяльність колег як носіїв прав і обов'язків членів суспільства, представників громадянського суспільства.

ПР 10. Оцінювати діяльність колег з точки зору зберігання та примноження суспільних і культурних цінностей і досягнень.

ПР 19. застосовувати міжнародні журналістські стандарти, принципи журналістської етики, національні етичні норми, етикетні правила на різних етапах професійної діяльності.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Медіакритика як галузь журналістської діяльності.	Знати та розуміти зміст поняття «медіакритика». Предмет і основні характеристики медіакритики. Види журналістської критики ЗМІ. Проблеми становлення медіакритики в Україні	Питання, кейси, тести
2	Функції медіакритики.	Знати основні функції медіакритики : інформаційно-комунікативна функція; пізнавальна функція; регулятивна функція; корекційна функція; просвітницька функція; соціально-організаторська функція; комерційно-промоційна функція.	Тести, питання,
3.	Форми і жанри медіакритики.	Знати форми презентації творів медіакритики в ЗМІ. Засвоїти основні жанри національної медіакритики. Проаналізувати провідні українські журналісти і публіцисти як критики ЗМІ.	Питання, написання медіа - критичного матеріалу
4.	Соціальна роль медіакритики.	Дослідити взаємозалежність медіакритичної діяльності і формування суспільного консенсусу. Розуміти проблеми суспільної довіри до ЗМІ. Розуміти роль медіакритики у захисті гуманістичної культури та у підтриманні здорового психологічного і морального клімату в суспільстві.	Питання, тести
5.	Медіакритика і аудиторія ЗМІ.	Знати проблеми соціальної відповідальності ЗМІ. Знати роль медіакритики у захист інформаційних прав та інтересів громадян, у формуванні інформаційної культури. Охарактеризувати стан розвитку медіакритики і медіаосвіти в Україні.	Аналіз регіонального новинного сайту, тести, питання
6.	Проблеми становлення і розвитку регіональної	Орієнтуватись особливостях регіонального інформаційного простору як об'єкта медіакритики. Знати проблеми розвитку регіональної	Підготовка порівняльного дослідження 3-4 новинних сайтів у

медіакритики.	медіакритики. Аналізувати зразки регіональних медіакритичних досліджень.	вигляді презентації
---------------	--	---------------------

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	0
Семінарське заняття	30
Самостійна робота	10
Індивідуальне завдання	20
Залік	40
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції																		
Семінарські з-тя		5		5		5		5		5		5						30
Самостійна р-та												10						10
Індивідуальні завдання													20					20
Залік														40				40
Всього за тиж-нь		5		5		5		5		5		5	10	20	40			100

Примітка: не рекомендується на один тиждень планувати кілька форм контролю.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, Комп'ютери
Література:	
<ol style="list-style-type: none"> Потятиник Б. Медіакритика в системі журналістської освіти України: Львів - Київ - транзит // Вісник Львівського університету. Серія: Журналістика : зб. наук. пр. / [Львів. нац. ун-т ім. І. Франка ; редкол.: О. В. Богуславський та ін.]. Львів, 2017. Вип. 42. С. 54-61. Чернявська Л. В. Форми медіа-критики у світовому контексті й перспективи її розвитку в Україні // Держава та регіони. Серія: Соціальні комунікації. 2017. № 4. С. 201-206. Квіт С. Масові комунікації : підручник / С. Квіт. – К. : ВД «Києво-Могилянська академія», 2008. – 208 с. Теорія і методика журналістської творчості : підручник / В. Й. Здоровега. – Львів, 2000. – 180 с. 	

5. Карпенко В.О. Журналістика: основи професійної комунікації : навч. посіб. для студ. ВНЗ, що навчаються за спец. "Журналістика" / В. О. Карпенко. – К. : Нора-прінт, 2002. – 348 с.
6. Михайлин І.Л. Журналістика як всевіт : вибрані медіадослідження / І. Л. Михайлин. – Х. : Прапор, 2008. – 512 с.
7. Потятиник Б.В. Медіа: ключі до розуміння. Серія: Медіакритика / Б. В. Потятиник. – Львів, 2004. – 312 с.
8. Сулім А. А. Медіакритика в Україні: функції, тематика, проблематика : дис. на здобуття наукового ступеня канд. філол. наук із соц. ком. Дніпропетровськ, 2015. 242 с. [Електронний ресурс]. Доступно з : http://www.dnu.dp.ua/docs/ndc/dissertations/K08.051.19/dissertation_5653aa44bab2a.pdf
9. Українське законодавство: засоби масової інформації науково-популярне видання / ред.-упор.: Т. Катюжинська, Л. Панкратова. – К. : Підгот. прогр. правового захисту та освіти ЗМІ IREX У-Медіа, 2004. – 368 с.

Допоміжна

1. Іванов В.Ф. Журналістська етика / В.Ф.Іванов, В.Є. Сердюк / Передм. В.П. Мостового: Підручник. – К. : Вища школа, 2006. – 231 с.
2. Кібл Р. Журналістська етика / Річард Кібл; перекл. з англ. Д. І. Смоляк. – К. : Київська типографія, 2007. – 188 с.
3. Приступенко Т.О. Теорія журналістики. Етичні та правові засади діяльності засобів масової інформації : навч. посіб. / Т.О. Приступенко. – К. : Ін-т журналістики, 2004. – 375 с.
4. Різун В.В. Маси : тексти лекцій / В. В. Різун. – К., 2003. – 118 с.
5. Словник журналіста : терміни, мас-медіа, постаті / за ред. Ю. М. Бідзілі. – Ужгород : Закарпаття, 2007. – 224 с.

Інформаційні ресурси

Media Criticism UA URL:

https://mediakrytyka.blogspot.com/?fbclid=IwAR3GuKfUDHnF3SbYxMUTXwE3yRyESODmqXcvJml_8vuQMVmDUHkcG1Kb-wo

<http://detector.media/>

<https://imi.org.ua/>

<http://medialab.online/>

<http://www.mediakrytyka.info/>

<http://osvita.mediasapiens.ua/>

<http://www.stopfake.org/>

<http://www.press.pl/>

<https://www.wirtualnemedialab.pl/>

<https://www.theguardian.com/uk/media>

<http://www.huffingtonpost.com/media/>

<https://thefix.media/>

<https://edition.cnn.com/shows/reliable-sources> - Reliable source

<https://idpo.org.ua/> (Інститут Демократії ім.Пилипа Орлика)

Texty, Медіа-практики <https://theukrainians.org/media/>

По той бік новин <https://irrp.org.ua/courses/po-toy-bik-novin-informatsiyna-kampaniya/>

<https://voxukraine.org/category/voks-informue/> Спростування фейків

<http://ua.telekritika.ua/> (закрилось, архів)

<http://mediananny.com/> (закрилось, архів)

<https://ua.ejo-online.eu/> - Європейська обсерваторія журналістики (архів)

7. Контактна інформація

Кафедра	м. Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57 ауд. 414 навч.-лаб. корпус (4-й поверх) https://kjourn.pnu.edu.ua/ E-mail: kaf_journ@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Потятиник Борис Володимирович, доктор філологічних наук, професор кафедри журналістики
Контактна інформація викладача	borys.potvatnyk@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Політика курсу базується на гуманістичній освітній парадигмі, суть якої полягає у повазі до особистості студента, у праві й можливості майбутнього фахівця самостійно обирати спосіб засвоєння навчального матеріалу, використовувати нові методи, прийоми і засоби педагогічної діяльності; на навчанні у співробітництві, тобто спільній із викладачем діяльності; на плюралізмі як важливій основі розвитку інтелектуальних здібностей студентів, розвитку їхнього критичного мислення. Будь-які форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Списування під час контрольних модульних робіт та екзамену заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).
Пропуски занять (відпрацювання)	Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується «Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти» ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.). Покликання: https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf Для отримання допуску до підсумкового контролю студентові необхідно отримати мінімум 25 балів за семінарські заняття чи завдання самостійної роботи.
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Відповідно до «Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти» ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.). Покликання : https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf

<p>Невідповідна поведінка під час заняття</p>	<p>Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» Покликання : https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2018/04/Polozhennia-pro-poriadok-perevedennia-vidrakhuvannia-ta-ponovlennia-studentiv-vyshchikh-zakladiv-osvity-1996.pdf</p>
<p>Додаткові бали</p>	<p>Отримання додаткових балів за дисципліною можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем. Перелік індивідуальних завдань міститься у навчальній програмі до курсу.</p>
<p>Неформальна освіта</p>	<p>Під час навчання студентам пропонується проходження додаткових курсів на платформах Prometheus, ВУМonline та Coursera за відповідних предметним спрямуванням. Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (Редакція 3) Покликання : https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf</p>

Викладач _____ Потятиник Б.В.